

Kolačevi prijatelji.

Velik kolač so spekli Matevžkova mati. Mora ga biti dovolj do bele nedelje. »Tak je, kot mlinski kamen«, rekli so sami, ko so ga prinesli iz čumnate, da ga vložé v jerbas in ponesó blagoslovit. »Dovolj, dovolj«, pritrjeval je Matevžek, Francek, Luka, Tine, Jerica pa tudi. Ali pet otrok ima že dokaj zob. In vsi zobje so tako zdravi in radi meljejo, posebno še kaj takega, kakor je kolač. Da ni bilo matere in ključa, ki je skrbno varoval blagoslovljeni kruh, gotovo bi ga ne bilo na belo nedeljo prav nič. Tako ga je pa vendar vsak dobil še doberšen kos pri kosilu in jeden kos je še ostal.

»Čegav bo pa tisti?« popraševali so otroci mater. »Ta bo tistega, ki bo najbolj priden!«

Sedaj so se začeli otroci med seboj prepirati in drug drugemu dokazovati, kdo je najbolj priden. Sam na sebi ni videl nihče nobene napake, na drugem pa vse. Da je bilo be-edovanja konec, ponovili so mati: »Jaz sem rekla, da ga dobi tisti, ki bo odslej najbolj priden, ne pa, ki je že bil najbolj priden.«

Tedaj je bila pravda dognana. Rekli so kar jednoglasno, da bodo vsi.

Toplo solnce je sijalo tisto nedeljo. Otroci so se kmalu poizgubili iz hiše in šli na vrt igrat se s sosedovimi. Tudi Matevžek, najmlajši bratec, je hlačal za njimi. O Velikinoči je oblekel prvokrat hlače. Nič se ni kaj znal vesti v njih. Ko je še nosil krilce, bil je vse bolj pripraven in uren. A imenitne so pa hlačiće vendar-le bolj kakor krilce. Zato je danes, ko jih je imel že drugič kaj ponosno kobačljal v družbo. Zakaj v hlačah se ni še nikoli postavil med nje.

Na Velikonoč je bil prevelik praznik. Še igrati se niso smeli otroci. Med tednom je pa moral še kikeljco nositi — zato je bil danes tisti srečni dan, ko bi bil imel biti očitno ločen od kijklarjev in srajčnikov.

Kar najedenkrat pa obstoji pod staro tepko; roke je zadej prekrižal. Tako so nosili roke oče, kadar so kaj premišljevali. Gledal je k igralcem, pa zopet pogledoval nazaj proti vratom.

»Matevžek, priden bodi, sedaj le boš pa zaslužil kolač, če bi ga le kedaj.« Tako-le si je mislil naš junak in nazaj je šel v kuhinjo k materi

»Mati, drugi se igrajo, jaz se pa nočem; rajši bom doma.«

»Le bodi le, vsaj hlač ne boš umazal. Kar nič ne hodi k drugim, pa boš priden.«

»Če sem priden, dajte mi kolač!«

»Sedaj še nisi najbolj priden; počakaj!«

Matevžek je šel iz kuhinje na prag in čakal nekoliko časa. Ne veste, kako ga je vleklo k družbi. Toda

hotel je biti najbolj priden. Ko se mu zdi, da že dosti dolgo stoji na pragu, vrne se zopet k materi prašat, če je že najbolj priden.

»Še ne, le še počakaj!«

Matevžek je zopet čakal. Ali ne več tako dolgo. Hitreje je prišel nad mater in prašal, je-li vendar že najbolj priden.

»Tudi še ne; le še potrpi!«

Ta odgovor je pa ganil Matevžka do solz. Na prag je sedel in se narejal silno kislo. Solze so mu

počasi prilezle iz očij, in skoro je zajokal in ihteč prosil: »Mama, dajte no, saj sem že dosti priden!«

Ko je trpel Matevžek in se pokoril za kolač, opazovale so ga te-le tri živalice: miška, psiček in škorec. Ko je miška zaslišala, da Matevžek joka, pritackala je izpod omare, pogledala z drobnim očescem Matevžka in pomigala z gibčnim noskom, češ, le jokaj, kaj si mi mar. In vesela je smuknila zopet pod omaro. Na orehu pred vrati je pa sedel škorec. Perje si je popravljajl in gladil s kljunom ter se nastavljal na solncu misleč, Bog vé, kako sem lep. Pa je bil ves razpuljen in razcapan, kakor ciganček. Tudi škorec je slišal in videl Matevžka. Ali nič se mu ni smilil; odprl je dolgi kljun in nerodno zakrokal, kakor bi hotel reči: kro, kro, ho! ho! Matevžek pa jokca! Psiček Torinček je ležal pod orehom in leno pretegal pasje ude po solncu. Skorčevo krokanje ga je predramilo toliko, da je brljavo pogledal škorca in potem še Matevžka. Ali mirno je položil zaspanso glavo zopet na prednji šapici, otresel z dolgimi uhlji in vnovič zamižal. Solze ga niso nič ganile.

Matevžek se je v tem že najokal in šel kazat materi rdeča lica, po katerih so se poznale sledi solzá. Sedaj se pa niso mogli mati več ustavljati. Odprli so omaro in mu dali kos kolača. — Matevžkov obrazek se je zasmeljal potici, kakor polna luna, ko pogleda izza oblakov. Z obema rokama ga je prijel in nesel slovesno na velik stol, ki je bil v veži. Tam je premislil, da se bo kolača tako lotil, da najpreje pojé iz njega sladke rozine. Vsako zrno je izkopal posebe in je ogledoval nekaj časa, potem pa še-le pojedel.

Ali Matevžek ni bil dolgo sam pri stolu in kolaču. Škorček je prvi priletel z oreha in nastavljal šilasti kljun v kolač. Presneto se mu je ljubilo rozin! Tudi Torinček se je prebudil in pregnal zaspanca, ko mu je udaril v nos prijetni kolačev duh. Pridobrikal se je v vežo, sedel na zadnje noge in tako milo prosil in vzdihoval pod stolom, kakor bi že silno dolgo ne bil užil ničesar. In nazadnje še prinoslja izpod omare drobna miška in bistro gleda, kdaj bi padla na tla mrvica, da jo hitro pobere. Nekoliko časa se ni Matevžek zmenil za take tovariše. Ker so pa le tiščali vanj in se mu

dobrikali in prilizovali, bil je Matevžek ponosen in je zaklical materi: »Glejte, kaj imam prijateljev!«

»Misliš, da so to tvoji prijatelji? Kolačevi, kolačevi, ne pa tvoji. Ko si jokal na pragu, ni te nihče pogledal. Sedaj si jim pa vseč — ali prav za prav ne ti, ampak tvoj kolač. Zapomni si, Matevžek, da taki prijatelji niso nič vredni, ki se v nesreči ne zmenijo za človeka; kadar se mu dobro godi, pa za njim silijo. Torej zapomni si: Kolačevi prijatelji, slabi prijatelji!«

Basnigoj.

Prvič po dveh.

Glejte, glejte našo Milo,
Kam se dete napotilo!
Šama gré na daljno pot,
Od peči v nasprotni kot!

Sicer rabi vedno štiri —
Danes prosto roke širi!
Daleč je naprej moli,
Da se lažje ulovi.

Prikoraka do sredine,
Pa ji v hipu moč izgine.
Zmaje, nagne se dekle,
V tla z rokami se upre.

Za trenutek se oddahne,
A potem jo dalje mahne.
Dokončavši dolgo pot,
Sede zadovoljno v kot.

Po domačih se ogleda,
Ponosito — oj seveda!
Rdi ji ličice na smeh,
Saj je prvič sla — po dveh!

L. Črnej.

Prsti.

Palec: Jejmo, jejmo!

Kazalec: Pijmo, pijmo!

Sredinec: Dobro! Ali kje dobimo?

Prstanec: Na polico bom pogledal!

Mazinec: Jaz pa mami bom povedal.

Vsi razun mazineca: Bratci! ali to
trpimo? — Ne! Tožljivca natepimo!

(Tepó ga.)

Smiljan Smiljanič.

